

Projektplan

Projektets namn	Familjelotsen, Stöd till familjer med sammansatta problem, metodutveckling i samverkan.
Beställare/finansiär	Omsorgsnämnden, Socialnämnden, Barn- och ungdomsnämnden och Bildningsnämnden
Projektledare	Carin Gustafsson och Ulla Kjell
Datum	141028

1. Sammanfattning

Omsorgsnämnden, Socialnämnden, Barn och ungdomsnämnden och Bildningsnämnden i Linköpings kommun har efter en gemensam ansökan till sociala investeringsfonden beviljats medel till ett 3-årigt metodutvecklingsprojekt för att åstadkomma ett bättre och samordnat stöd till familjer med sammansatta behov, med start 2014-08-01. Projektet riktar sig till familjer med barn i grundskoleåldern där någon i familjen har en neuropsykiatrisk diagnos och som är aktuella inom socialtjänsten.

Utvecklingsarbetet är nämnd- och sektorövergripande och ska präglas av en helhetssyn. Stödet till familjerna ska utgå från familjernas behov och inkludera:

- familjeombud
- skolstöd
- stöd till arbete/utbildning

Projektet eftersträvar brukarmedverkan för att bättre kunna utforma anpassade insatser till dessa familjer. FoU Centrum för Vård, Omsorg och Socialt arbete (FoU Centrum) utvärderar arbetet under projekttiden och återför kunskapen för att bidra till metod- och kunskapsutveckling på området.

2. Bakgrund, syfte och mål

2.1 Bakgrundsbeskrivning

Omsorgsnämnden, Socialnämnden, Barn och ungdomsnämnden och Bildningsnämnden fick i februari 2013 ett uppdrag av Kommunstyrelsens planeringsutskott att beskriva ett projekt för att utveckla bättre och tidigare stöd till barn, unga och deras föräldrar i syfte att förebygga HVB-placeringar. Finansieringen föreslogs ske genom sociala investeringsfonden.

- Ansökan till sociala investeringsfonden mynnade ut i ett metod-utvecklingsprojekt som har hela familjens sammanlagda välbefinnande som utgångspunkt.
- Omsorgsnämnden, Socialnämnden, Barn och ungdomsnämnden och Bildningsnämnden samverkar i projektet.
- Barn- och ungdomspsykiatriska kliniken och Habiliteringen inom landstinget har varit delaktiga i arbetet.
- Behovet av utvecklingsarbete härrör från beskrivningar från flera olika verksamhetsområden, bl.a. utifrån resultatet från studien "Familjer i socialtjänst" och från personal på Råd & Stöd och Socialkontoret.
- Syftet är att åstadkomma ett bättre och samordnat stöd till familjer med sammansatta behov, där en vuxen och/eller barn har en neuropsykiatrisk diagnos.
- FoU Centrum utvärderar arbetet under projekttiden på tre plan, aktör-, process- och familjenivå.

2.2 Effektmål/syfte

Syftet med projektet är att hitta vägar för att samordna det stöd som finns för familjer med sammansatta problem där barn och/eller föräldrar har en neuropsykiatrisk diagnos och är aktuella inom socialtjänsten. Vidare är syftet att utveckla och anpassa insatser så att det motsvarar det behov som aktuella familjer har, vilket kan förebygga att barn och ungdomar behöver placeras i familje- eller på behandlingshem.

Färre placeringar minskar kommunens kostnader.

Projektet förväntas få resultat och effekter på tre nivåer:

- Familjenivån (*effekter i form av påverkan på individ och grupp*)
- Process – och metodnivå (*arbetsmetoder, kunskapsbildning, kunskapsanvändning och innovationer*)
- Aktörsnivå (*Samspelet mellan involverade organisationer, verksamheter*)

Förväntade effekter med ett samordnat stöd till hela familjen är att det för familjerna ska bidra till:

- en högre grad av trygghet
- främja en god psykisk hälsa
- ge ökad livskvalitet
- ökat självbestämmande och kontroll av sin livssituation
- bättre skolsituation för barnen

Effekterna förväntas också sammanfalla med en del av kommunens strategiska plan och deras övergripande mål i form av;

- utanförskapet i Linköping minskar
- Linköpingsborna har en god hälsa

- Linköpings kommun erbjuder en service som är lättillgänglig, effektiv och hjälpsam
- människor känner sig trygga i Linköping
- Linköpings kommun erbjuder välfärdstjänster med hög tillgänglighet och god kvalitet

Bättre samordning av samhällets insatser för dessa familjer kan ge långsiktiga samhällsvinster utifrån:

- att barn och ungdomar som klarar av skolgången i högre grad får arbete vilket genererar skatteintäkter till samhället
- minskat behov av hälso- och sjukvård
- minskad kriminalitet

2.3 Projekt mål

Under de tre år som projektet förväntas pågå är målet att i nära samarbete med familjerna i målgruppen utveckla metoder och förbättra samordningen av kommunens stöd för familjer med sammansatta behov där en eller flera av familjemedlemmarna har en neuropsykiatrisk diagnos. Anpassa för familjen – inte för organisationen.

Under projekttiden ska 15-30 familjer fått stöd via den nya funktionen familjeombud och målet är att familjernas situation har påverkats positivt inom följande områden;

- vardagssituationen hemma
- barnens skolgång
- barnens fritid
- föräldrarnas sysselsättning

2.4 Avgränsningar

Projektet vänder sig till familjer som uppfyller samtliga tre nedanstående kriterier:

- aktuella inom socialtjänsten (på Socialkontoret eller Leanlink, Råd & Stöd)
- har barn i grundskoleåldern
- minst en förälder och/eller ett barn har en neuropsykiatrisk diagnos

Övriga kriterier som kan gälla för berörda familjer;

- minst ett barn i familjen har behov av extra stödinsatser i skolan
- familjen har behov av sociala stödinsatser i sin vardag
- familjen har ett flertal pågående stödinsatser från flera olika verksamheter
- minst en förälder saknar sysselsättning
- familjen har en svag och osäker privatekonomi och har ev. försörjningsstöd
- familjen saknar ett socialt nätverk som kan ge praktiskt stöd

Eftersom insatsen är en tidig och förebyggande insats ska familjer med yngre barn prioriteras.

3. Övergripande kravspecifikation

3.1 Krav på slutleveransen

- metodutveckling, nya arbetssätt och metoder för hur stöd kan utformas till familjer med sammansatta problem, där barn och/eller förälder har en neuropsykiatrisk diagnos
- förbättrad samordning mellan i projektet ingående aktörer från Omsorgsnämnden, Socialnämnden, Barn och ungdomsnämnden och Bildningsnämnden samt Landsting och Habilitering
- nöjdare och tryggare familjer som ingått i projektet, vilket utvärderats av FoU Centrum

3.2 Projektkrav och förutsättningar

- samverkansprojekt mellan fyra olika nämnder
- varje enskild nämnd ansvarar för och avsätter de resurser som beskrivits i projektansökan
- medarbetare i projektet intar ett prestigelöst förhållningssätt och prioriterar det samarbete som projektet kräver
- deltagande familjer godkänner informationsutbyte mellan de olika nämndernas verksamheter genom undertecknade av samtyckesblankett

4.

4.1 Leverans

Överlämning av projektets resultat sker i form av slutrapport där FoU Centrum ansvarar för utvärderingsdelen.

4.2 Införande

Förhoppningen med projektet är att det ska resultera i nya arbetssätt och metoder som konstaterats värdefulla och effektiva utifrån önskat resultat för familjerna. Det är möjligt att implementera nya arbetsmetoder efter projektets slut. När det gäller t.ex. sociala stödinsatser så skulle det vara möjligt att i förfrågningsunderlagen som ligger till grund för avtalen med utförarna att utforma krav som motsvarar de nya arbetssätten, på samma sätt går det att resonera när det gäller stöd i skolan. Om metoderna och arbetssätten visar sig effektiva utifrån familjers behov och den utvärdering som skett under projektperioden, kommer de att kunna lyftas fram som kunskapsbaserade och bli en del i en evidensbaserad praktik.

5. Nulägesanalys och intressenter

5.1 Nulägesanalys

Se bilaga, Nulägesanalys daterad 141007.

5.2 Intressentanalys

Flera myndigheter utöver kommunen kommer beröras av projektet både på kort och lång sikt, när det gäller behov av insatser och tänkbara kostnadsminskningar. Exempel på andra myndigheter som berörs är Landstinget, Polismyndigheten, rättsväsendet, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

6. Tidsplan och aktiviteter

6.1 Tid- och milstolpeplan

Se bilaga, ”Huvudaktiviteter och tidsplan”

6.2 Aktivitetsplan

Se bilaga, ”Aktivitetslista”

7. Organisation och bemanning

7.1 Roller, ansvar och befogenheter

Projektet organiseras i två delar. Den ena delen benämns *Insats-/aktörssystemet* och inkluderar de verksamheter som är direkt involverade i arbetet med målgruppen. Varje ingående organisation har en koordinator som har överblick över den egna verksamhetens aktiviteter och processer kopplade till projektet.

Den andra delen benämns *Forsknings- och utvecklingssystemet*. Den delen i projektet har inte direktkontakt med målgruppen utan ansvarar för att utvärdering och uppföljning, kunskapspridning och att stöd till kunskapsanvändning genomförs enligt projektplanen. FoU Centrum ansvarar för denna del i projektet.

Projektorganisation/projektledning, roller & koordinering på verksamhetsnivå

<i>Styrgrupp - politisk och tjänstemän</i>	
Styrgrupp BUF; presidierna för Barn- och ungdoms-, Social-, Omsorgs- och Bildningsnämnd samt ansvariga chefer	
<i>Projektledningsgrupp tjänstemannanivå</i>	
Representanter från social-, omsorgs- och utbildningskontoren, Leanlink, Råd & Stöd - Ansvariga chefer, projektledare och FoU Centrum	
Projektet	
<i>Insats/aktörssystem</i>	<i>FoU-system</i>
Projektledare Projektkoordinatorer Familjeombud Skolstöd Fritidsstöd Stöd till arbete, sysselsättning, utbildning	FoU Centrum, forskare i samverkan med projektledarna. Nordlandsforskning

Styrgrupp - politisk och tjänstemannanivå:

Styrgruppen för BUF (Barn, unga och deras familjer i behov av samhällets stöd) vilka utgörs av presidierna i barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden, omsorgsnämnden och bildningsnämnden, samt ansvariga chefer för dessa nämnders verksamhet.

Styrgruppen ansvarar övergripande för att medverkande nämnder och förvaltningar deltar i projektet enligt projektansökan och projektplanen. Styrgruppen ansvarar också för att strategiska frågor och strukturella förändringar relaterade till projektet bevakas och hanteras i enlighet med kommunens besluts- och delegationsordning.

Projektledningsgrupp:

Representanter från Socialkontoret, Omsorgskontoret, utbildningskontoren och Leanlink, Råd & Stöd, utgör projektets projektledningsgrupp. Arbetet kopplas till BUF-gruppen genom deltagande med representanter från denna, samt ansvariga chefer i berörda verksamheter, och FoU Centrum. Omsorgskontoret är inledningsvis sammankallande och ordförande i projektledningsgruppen. Detta kan växla över åren. Projektledarna ska delta i projektledningsgruppen.

Projektledningsgruppens uppgifter:

- leda och följa upp projektet
- förankra projektet i den egna organisationen
- ansvara för att återkoppling av projektet sker till politisk styrgrupp och till respektive nämnd
- besluta i frågor som lyfts till gruppen t.ex. när det gäller resurser

Utgångspunkten är att projektledarna ska ha stort handlingsutrymme att i vardagen besluta om lösningar på frågor som dyker upp under projektet. Omsorgskontoret har utifrån sin sammankallande roll även i uppdrag att vara tillgängligt för projektledarna, exempelvis för avstämning av frågor som kommer upp.

Frågor som behöver diskuteras mellan nämnderna innan beslut, lyfts vidare till projektledningsgruppen.

Projektledare

Projektet bemannas med en projektledarfunktion omfattande 100 % tjänst, fördelat på två personer med 50 % vardera från Leanlink, Råd & Stöds och Socialkontoret.

Projektledarnas uppgifter

- ansvara för att utarbeta projektplan
- driva projektet mot projektmålen
- informera om projektet
- samarbeta med och stötta ansvariga verksamheter
- vara kontakten till FoU Centrum
- följa och rapportera projektet, enl. överenskommelse med projektledningsgruppen
- lyfta viktiga frågor till projektledningsgruppen

- ansvara för urval av familjer
- möjliggöra och skapa forum för brukarmedverkan

Koordinatorer

Utbildningskontoren har särskilda koordinators som ansvarar för projektets aktiviteter och som är kopplade till sina verksamheter och samarbetspartners. När det gäller Leanlink, Råd & Stöds verksamheter och Socialkontoret fungerar projektledarna som är anställda på respektive organisation även som koordinators.

Koordinatorernas uppgifter

- ansvara för information om projektet inom sin organisation
- säkerställa att aktuell verksamhet bidrar till projektet med resurser och kompetens enligt projektplanen
- stödja medarbetare i den egna verksamheten som är aktiva inom projektet
- ingå i den operativa projektgruppen

Familjeombud

Familjeombuden ska arbeta utifrån ett helhetsperspektiv och i nära samarbete med familjen. Familjeombuden kommer att arbeta självständigt hemma hos familjerna men också arbeta i team med andra professioner.

Familjeombudens uppgifter:

- företräda familjen utifrån uppdrag från familjen
- kartlägga familjens behov och arbeta för att behoven blir tillgodosedda
- upprätta en gemensam Samordnad Individuell Plan (SIP) för varje familj
- utforma insatser för bästa möjliga stöd
- vara familjer behjälpliga med att hitta och upprätthålla strukturer i vardagen
- observera och rapportera hinder för samordning i hjälpapparaten
- observera och rapportera hinder som familjen har för att hantera sin vardag

7.2 Bemanningsplan

Styrgrupp - politisk och tjänstemän

- presidierna i barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden, omsorgsnämnden och bildningsnämnden
- ansvariga förvaltningschefer; Lars Rehnberg (Utbildningsdirektör), Anita Lhådö (Socialchef), Peder Elisson (Omsorgsdirektör) och Tommy Johansson (Bildningschef)

Projektledningsgrupp tjänstemannanivå

- FoU Centrum, Mats Ericsson
- Jobb och kunskapstorget, Karin Granat
- Omsorgskontoret, Tina Andersson och Sofia Lindholm Åström
- Leanlink, Råd & Stöd, Karin Dahmén och Elisabeth Schylström
- Socialkontoret, Helene Kaneröd och Eva Pettersson
- Utbildningskontoret, Klas Lind och Anita Sevekvist

Operativ projektgrupp

- projektledare och koordinator Omsorgsnämnden (Leanlink, Råd & Stöd), Ulla Kjell
- projektledare och koordinator Socialnämnden (Socialkontoret), Carin Gustafsson
- koordinator Barn och ungdomsnämnden (skolan), Charlotte Agné
- koordinator Bildningsnämnden (Jobb- och kunskapstorget), Marie Svensson

Familjeombud

- Cecilia Cras, Socionom
- Charlotta Elm, Arbetsterapeut
- Anna-Lena Petersen, Socionom

FoU-system

- Mats Eriksson
- Bo Davidsson
- Willy Lichtwarck
- Margareta Bredmar

Referensgrupp

Ej statisk och tillsatt, utan bildas vid behov och kan ex. bestå av professionella från Barn- och ungdomspsykiatriska kliniken, Habiliteringen och olika brukarföreningar.

8. Budget

Den totala projektkostnaden under tre år är 17 850 tkr.

Den totala kostnaden per år för projektet bli 5 950 tkr.

Varje ingående nämnd ansvarar för uppföljning av sin egen budget och rapportering.

Finansiering sker genom kommunens sociala investeringsfond och för detaljerad kalkyl hänvisas till ansökan till Sociala investeringsfonden.

9. Kommunikation och kvalitetssäkring

9.1 Rapporter och dokumentation

Följande skriftliga rapporter planeras:

December 2014	avrapporering till styrgrupp och nämnder
April 2015	avrapporering till styrgrupp
December 2015	avrapporering till styrgrupp och nämnder
April 2016	avrapporering till styrgrupp
December 2016	avrapporering till styrgrupp och nämnder
Maj 2017	avrapporering till styrgrupp och preliminär slutrapport
December 2017	avrapporering till nämnder. Projektet stängs.

Projektledningsgruppen träffas från och med augusti 2014 var sjätte vecka t o m maj 2015.

Ett samarbetsrum på Linweb är upprättat där dokumentation för projektet är tillgänglig för tjänstemän som arbetar med projektet.

9.2 Kvalitetssäkring

Projektet kvalitetssäkras genom följande aktiviteter:

- användning av kommunens projektstyrningsmodell inklusive de mallar och checklistor som är relevanta för projektet
- styrgruppen granskar kontinuerligt projektarbetet i samband med rapporter och uppföljningar
- uppföljning och utvärdering genom FoU Centrum på tre olika nivåer

9.3 Ändringshantering

Ändringar i projektet som påverkar kvalitet, tidplan eller kostnad förs till styrgruppen för beslut. Utifrån dessa beslut gör projektledarna ändringar i projektplanen. Mindre ändringar görs av projektledarna.

De ändringar som görs dokumenteras i projektets ändringslogg.

De ändringar som har gjorts jämfört med de planer som beskrevs i ansökan till sociala investeringsfonden daterad 2014-02-24 är följande;

- i stället för 2 årsarbetare som familjeombud och 2 som praktiskt/pedagogiskt stöd anställs sammanlagt 3 årsarbetare som familjeombud. De har alla akademisk behörighet att delta i den Masterutbildning som erbjuds i "Innovation in Child Welfare Practice" i Norge. Resterande medel kan användas till kostnader som uppstår i arbetet med de familjer som ingår i projektet.
- projektledarfunktionen utökas från 0,5 årsarbetare till 1,0, och delas mellan två projektledare med 0,5 från Leanlink, Råd & Stöd och 0,5 från Socialkontoret.

– projektets politiska referensgrupp och styrgrupp på tjänstemannanivå slås ihop.

– FoU Centrum kommer inte att använda sig av medforskare. Projektledarna kommer vara behjälpliga med en inledande kartläggning av familjerna. Efterföljande intervjuer kommer göras av medarbetare på FoU Centrum och av inhyrda forskare.

– Projektledningsgrupp tjänstemannanivå: Anne Henriksson ersätts av Sofia Lindholm Åström från 2015.

10. Riskanalys och riskhanteringsplan

Syftet med detta utvecklingsarbete är att hitta nya sätt att erbjuda och forma stöd tillsammans med familjerna utifrån deras behov. Att pröva nya arbetsätt innebär att ge sig uti oprövad terräng vilket i sig innebär osäkerhet och risker.

Några risker som kan konstateras är följande;

- ett längre projekt går långsammare i uppstarten då det är mer komplext, många personer involverade, det kan ta lång tid att komma igång
- att styr- och projektgrupp inte prioriterar möten
- att familjer inte vill medverka i projektet
- att familjer som ingår i projektet avbryter sin medverkan
- att familjer inte vill medverka i uppföljningen då de inte tycker att de får ut något av att bli intervjuade
- att andra samarbetspartners inte förstår att det är ett metodutvecklingsprojekt och att utvecklingen ska ske på olika nivåer
- intressekonflikter mellan olika verksamheter
- svårt att tänka nytt
- svårt att ändra i system
- risk att gällande lagstiftning hindrar nytänkande
- att inte alla involverade nämnder känner sig lika delaktiga då projektledarna är anställda från Leanlink, Råd & Stöd och Socialkontoret
- inga nya metoder hittas
- resultat går inte att implementera i den ordinarie verksamheten
- de ekonomiska vinsterna kommer inte kunna påvisas under projektiden

För att förebygga ovan nämnda risker är det viktigt att skapa ett medvetande om de risker som finns i projektet och hur de kan äventyra den projektets mål och önskade effekter. När det gäller ovan nämnda risker redovisas handlingsplan i bilaga ”Riskhanteringsplan”.